

ELULOOKIRJELDUS

Rein Veidemann

Sündinud 17.oktoobril 1946 Pärnus

Kodakondsus: Eesti Vabariigi kodanik

Haridus: Lõpetasin Tartu Riiklik Ülikooli 1974 eesti keele ja kirjanduse erialal;
filoloogiakandidaat 1984 (alates 1991 - PhD);

Töö:

2017 – k.a. Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu esimees,
2016. aastast alates Tallinna ülikooli emeriitprofessor,
2010 – 2015 Tallinna Ülikooli eesti kultuuriloo korraline professor,
2005 – 2010 Tallinna ülikooli kultuuriteooria ja –poliitika korraline professor,
2001 – 2017 ajalehe „Postimees” kultuurikriitik ja kolumnist,
2001 – 2005 Tartu Ülikooli eesti kirjanduse õppetooli juhataja, korraline professor,
1998 – 2000 Tartu Ülikooli kirjandusteooria õppetooli hoidja, dotsent,
1998 – 2001 ajalehe Eesti Päevaleht kultuuritoimetuse juhataja,
1995 – 1998 Kultuuriministeeriumi nõunik,
1990 – 1995 Riigikogu liige,
1986 – 1990 ajakirja Vikerkaar peatoimetaja,
1983 – 1986 ajakirja "Looming" peatoimetaja asetäitja,
1980 – 1983 ENSV TA Keele ja Kirjanduse Instituudi teadur,
1977 – 1980 Fr. R. Kreutzwaldi nimelise ENSV TA Kirjandusmuuseumi teadussekretär,
1974 – 1977 ajalehe Tartu Riiklik Ülikool toimetaja.

Keelteoskus: Vene ja soome keel vabalt, inglise keel erialase ja argisuhtluse tasemel, saksa keel lugemise ja kirjutamise tasemel.

Autasud: Valge tähe teenetemärk V klass, Valge tähe teenetemärk IV klass, Riigivapi teenetemärk III klass, Soome Valge Roos Riigivapi I klassi rüütlirist.

Osalemine teadusühingutes, -nõukogudes etc.:

Rahvusringhäälingu nõukogu esimees (alates 2017. aasta maikuust),
Kirjandusmuuseumi teadusnõukogu liige (kuni 30. mai 2005),
Underi ja Tuglase Kirjanduskeskuse teadusnõukogu liige (alates 2006. aastast),
Tartu Ülikooli Filosoofiateaduskonna nõukogu liige (2001 – 2005),

Tartu Ülikooli kirjanduse ja rahvaluule osakonna nõukogu liige (alates 1.sept. 2003 - 31.detsembrini 2003 nõukogu esimees) (2001 – 2005),
Tartu Ülikooli nõukogu liige (alates 1. sept. 2003 – 1. september 2005),
Eesti Võrdleva Kirjandusteaduse Assotsiatsiooni aastaraamatu Interlitteraria toimetuse kolleegiumi liige,
Tartu ülikooli humanitaarmonograafiate sarja Heuremata kolleegiumi liige, Eesti Teadusfondi humanitaarteaduslike grantide ekspert 2002 – 2004,
kirjandusteaduslike grantide ekspertkomisjoni juht 2002 – 2004,
ajakirja Keel ja Kirjandus välisretsensent.

Saadud uurimistoetused

Eesti Teadusfondi uurimisgrant „Eesti kirjanduskultuuri oikumeeniline aspekt“(2008 – 2010) (Granti nr. 7454),
Eesti Teadusfondi uurimisgrant „Eesti (kirjandus)kultuuri tsenter ja perifeeria“ (2005 – 2007) (Grandi nr. 6521),
Eesti Teadusfondi uurimisgrant „Tekstide funktsioneerimine kultuuris“ (2000 – 2004) (Grandi nr. 4455).

Konverentside korraldamine

„Minemise pidevus ja astumise katkendlikkus. Hando Runnel 70“ – TLÜ Eesti Humanitaarinstituudi konverents, pühendatud Hando Runneli 70. sünnipäevale 13. – 14. novembril 2008.a.
„Kriitika diskursus: minevik ja tänapäev“ – TLÜ Eesti Humanitaarinstituudi konverents koos TLÜ kunstide teaduskonnaga 16. – 17. november 2006
„Kohanevad tekstid“ - TÜ eesti kirjanduse õppetooli konverents koos Eesti Kirjandusmuuseumiga kirjandusmuuseumi saalis 23. – 24. aprill 2004.a.
„Kohandumise märgid“ TÜ eesti kirjanduse õppetooli konverents koos Underi ja Tuglase Kirjanduskeskusega Tallinnas Akadeemilise raamatukogu saalis 20.aprill 2001.a
TÜ eesti kirjanduse õppetooli aulakonverents, pühendatud Jaan Krossi 80. juubelile Tartu ülikoolis 17. veebruaril 2000
„Stalinismi semiootika“ konverents Underi ja Tuglase Kirjanduskeskuses oktoobris 1998

Koostatud õppevahendid

Monograafia „Kriitikakunst“, Avita, 2000 - käibel Tartu ja Tallinna ülikoolide humanitaaria õppekavas eesti kirjanduse ja kriitika kursuste õppevahendina.

Juhendatud teadusmagistri ja doktoriväitekirjad

Elle-Mari Talivee, doktorikraad 2017 (juh-d) Piret Viires, Rein Veidemann, Kuidas kirjutada linna. Linnaruum ja aeg, Tallinna Ülikool, Eesti Humanitaarteaduste Instituut

Natalia Abrosimova, doktorikraad 2016, (juh) Rein Veidemann, Развитие литературного эрзянского языка в контексте культуры (Ersa kirjakeele areng kultuuri kontekstis), Tallinna Ülikool, Eersti Humanitaarteaduste Instituut

Maarja Vaino, doktorikraad 2011, (juh) Rein Veidemann, „Irratsionaalsus Tammsaare loomingus“, Tallinna Ülikool, Eesti Humanitaarteaduste instituut

Krista Aru, doktorikraad, 2010, (juh) Rein Veidemann, Eesti toimetajakeskne ajakirjandus kodanikuühiskonna kujundaja ja omakultuuri kandjana ajalehe Postimees (1886–1935) näitel", Tallinna Ülikool, Eesti Humanitaarinstituut

Marin Laak, doktorikraad, 2006, (juh) Rein Veidemann, Kirjandusajaloo mittelineaarsed mudelid: teksti ja konteksti probleeme digitaalses keskkonnas, Tartu Ülikool

Piret Viires, doktorikraad, 2006, (juh) Rein Veidemann, Postmodernism eesti kirjanduskultuuris, Tartu Ülikool, Filosoofiateaduskond, Kultuuriteaduste ja kunstide instituut, Eesti kirjanduse õppetool

Liina Pärilin, magistrikraad (2001), (juh) Rein Veidemann, Karl Ristikivi eksistentsialism

Katre Talviste, magistrikraad, 2002, (juh-d) Rein Veidemann, Tanel Lepsoo, Eesti kriitikute kirjutatud prantsuse kirjandus. Tõlkekaanoni kujunemisest prantsuse-eesti kirjandussuhete näitel , Tartu Ülikool

Kristi Jõesaar, magistrikraad (2003), (juh) Rein Veidemann, Marie Underi tõlkeluule

Janek Kraavi, magistrikraad, (2004), (juh) Rein Veidemann, Postmodernistlik kultuur

Aivi Lintnermann, magistrikraad, 2007, (juh) Rein Veidemann, Kultuuriline aktiivsus, võrgustikud ja kultuurielu mõjutav seadusandlus Harjumaa näitel (aastatel 1860-2007), Tallinna Ülikool, Eesti Humanitaarinstituut

Kätlin Janson, magistrikraad, 2007, (juh) Rein Veidemann, Teater kui tootmisettevõte: vaade Ugala, Endla ja Tallinna Linnateatri tegevusele, Tallinna Ülikool, Eesti Humanitaarinstituut

Liina Eenmaa, magistrikraad, 2007, (juh) Rein Veidemann, Noorteteatrid Eestis (Noorte (18-30 a.) harrastusliku teatritegemise võimalused Eestis), Tallinna Ülikool, Eesti Humanitaarinstituut

Marju Länik, magistrikraad, 2007, (juh) Rein Veidemann, Muusikaline loomemajandus Eestis, Tallinna Ülikool, Eesti Humanitaarinstituut

Pille Pöder, magistrikraad, 2007, (juh) Rein Veidemann, Kultuur kui välispoliitika instrument. Kultuurialane välissuhtlus Eestis aastatel 1989-2006, Tallinna Ülikool, Eesti Humanitaarinstituut

Pärle Põltsam, magistrikraad, 2007, (juh) Rein Veidemann, Rahvakultuur kultuuri konstruktina Eesti näide, Tallinna Ülikool, Eesti Humanitaarinstituut

Ege Celeste Reinama, magistrikraad, 2006, (juh) Rein Veidemann, Kultuurimärgid Eesti poliitilises diskursuses 1992-2005, Tallinna Ülikool, Eesti Humanitaarinstituut

Leili Kujanpää, magistrikraad, 2006, (juh) Rein Veidemann, Oma ja võõra probleem kultuuridevahelises suhtluses. Pastor H.K. Ervio juhtum, Tallinna Ülikool, Eesti Humanitaarinstituut

Erialane osalemine Eesti avalikus elus

Olen kirjutanud pidevalt (kolumne, esseid ja retsensioone) erinevates väljaannetes (Postimees, Sirp, Looming, Maaleht, Õpetajate Leht), veebiajakirjas Edasi.org ning ERR kultuuriportaalis kirjandus- ja kultuuri ning ühiskonnaelu probleemidest, käinud esinemas loengutega õpetajatele, kultuuritöötajatele mitmesuguste täienduskursuste raames.

Teosed

1. Olla kriitik... /artiklikogu/ Tallinn: Eesti Raamat, 1986.
2. „Elu keskpäev” /esseekogu/ Tallinn: Loomingu Raamatukogu, 1986.
3. „Mälestus Golfi hoovusest” /esseekogu/ Tallinn: Loomingu Raamatukogu, 1993.
4. „Ajavahe” /esseekogu/ Tallinn: Eesti Raamat, 1996.
5. „Kriitikakunst” /monograafia/ Tallinn: Avita, 2000.
6. „Kusagil Euroopas” /esseekogu/ Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2001.
7. „Lastekodu” /romaan/ Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2003.
8. „Isiku tunnistus” /esseekogu/ Tallinn: SE&JS, 2006.
9. „Tuikav tekst” /artiklikogu/ Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 2006.
10. „Kollokvium po estonskoi literature” /esseekogu vene keeles/, Tallinn: KPD Kirjastus, 2007
11. „Eksistentsiaalne Eesti” /artiklikogu/ Tallinn: Tänapäev, 2010.
12. „101 eesti kirjandusteost” /tekstidest lähtuv eesti kirjandusloo monograafiline käsitus/. Tallinn: Varrak, 2011, tõlge vene keelde „Kanon estonskoi literatury”, KPD Kirjastus, 2013.
13. „Must valgel” /publitsistikakogumik/, Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2011.
14. „Tund enne igavikku” /Romaan/, Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2012. Tõlge vene keelde „Vetšnyi universitet”, KPD kirjastus, 2015.
15. „Arkaadia öö” /lühiromaan ja kolm novelli/. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2014. Tõlge vene keelde „Arkadskaya notsh” Eesti kultuurikeskus Vene Entsüklopeedia, 2016.
16. „Sada hetke eesti luules” /Antoloogia/. Koostanud ja kommenteerinud Rein Veidemann. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2016.
17. „Lausungid ja pausid” /luulekogu/. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus, 2016.
18. „Piimaring” /romaan/. Tallinn: EKSA, 2018.
19. „Laulupidu. JANNSEN.KOIDULA.Avatakt” /albumi tuumtekst/ Tallinn: SE&JS 2019.
20. „Lunastatud” /romaan Johann Voldemar Jannsenist/ Tallinn: EKSA, 2020.
21. „Eesti kirjanduse mõte” / artiklite ja esseede kogumik „Eesti mõtteloo” sarjas/. Tartu: Ilmamaa, 2021.
22. „Pudelposti randumine” /esseede kogumik eesti kirjandus- ja kultuuriloost/. Tallinn: Rahva Raamat, 2021.
23. „Molotšnyi krug” / romaani „Piimaring” tõlge vene keelde/ Tallinn: KPD Kirjastus, 2021.
24. „Eesti kultuuri semiootika ehk Kuidas mõista eesti kultuuri” Tartu: Ilmamaa, 2022.
24. „Koera-aastad” /esseenovellide kogu/ Tallinn: EKSA, 2023

Ühiskondlik-poliitiline tegevus

Uuendusmeelse ajakirja Vikerkaar (ja selle venekeelse sõsarväljaande Raduga) esimene peatoimetaja 1986 – 1990; Eestimaa Rahvarinde algatustoimkonna liige 1988 kevad – 1988 sügis; Eestimaa Rahvarinde eestseisuse liige 1988 oktoober – 1990 märts; Eesti Sotsiaaldemokraatliku Partei (ESDP) asutajaliige ja juhatuse liige 1990 märts – 1992 august; Eesti Keskerakonna liige 1992 – 1995. 1995. aastast alates parteitu.

Riigikogu (1990 märts – 1990 mai Ülemnõukogu) liige 1990 – 1995, seejuures ajakirjanduskomisjoni esimees 1990 – 1992; kultuurikomisjoni aseesimees 1992 – 1995; Ringhäälingu nõukogu esimees 1993 – 1995. Kuulun kuuekümne üheksa Eesti Vabariigi Ülemnõukogu liikme hulka, kes oma otsusega taastasid Eesti Vabariigi 20. augustil 1991. Käeoleval ajal hõlmab neid isikuid „20. augusti klubi“, mille liige olen.

Samuti olen hetkel ka Eesti Rahvuskultuuri Fondi nõukogu liige (alates 2005. aastast), Tammsaare ja Vilde Sõprade Seltsi juhatuse liige alates 2023, esimees 2017 – 2023.

19. oktoobril 2025.a.